

Ár 2013, fimmtudaginn 16. maí, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 14/2013**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 11. febrúar 2013, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 7. febrúar 2013. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. febrúar 2013, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 11. mars 2013. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 13. mars 2013, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 7. og 16. maí 2013.

II.

Málsatvik.

Fyrir liggur tryggingarvixill að fjárhæð kr. 800.000. Samþykkjandi og greiðandi víxilsins var A og sóknaraðili var útgefandi. Þann 22. janúar 2004 var viðfest víxileyðublað afhent FF til tryggingar á úttektum samþykkjanda skv. yfirdráttarheimild á tékkareikningi hennar nr. X/kreditkorti við sparisjóðinn. Vixillinn tryggði greiðslu á skuld korthafa sem stofnað var til með notkun greiðslukortsins. Tiltekið var að útgefandi/ábekingur gætu sagt upp ábyrgð sinni samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga og ef til uppsagnar kæmi þá bæri hann ábyrgð á þeirri skuldastöðu sem myndast hefði fram til þess dags sem uppsögnin tæki gildi. Samþykkjandi var A, sóknaraðili var útgefandi og B ábekingur.

Þann 15. ágúst 2006 óskaði A eftir að taka lán hjá FF, að fjárhæð kr. 1.500.000. Sóknaraðili var tilgreindur sjálfskuldarábyrgðaraðili og veðstaður var C.

Andvirði lánsins átti að verja til greiðslu á Atlaskorti, kr. 155.000, láni nr. Y og yfirdrætti á tékkareikningi nr. X.

Þann 15. ágúst 2006 var skuldabréf nr. Þ, að fjárhæð kr. 1.500.000 gefið út af A til FF. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF skv. skuldabréfinu. Fasteign sóknaraðila og B var sett að veði á 6. veðrétti til tryggingar skuldinni.

Þann 15. ágúst 2006 var skjalið „Yfirlýsing vegna láns með sjálfskuldarábyrgð og/eða lánsveði“ undirritað. Sóknaraðili og B óskuðu eftir að veita veð í fasteign sinni fyrir skuld A, að fjárhæð kr. 1.500.000. Óskuðu sóknaraðili og B eftir að falla frá greiðslumati en tiltekið var í forprentuðu formi skjalsins að væri heildarábyrgð ábyrgðarmanna á skuldum lántaka við sparisjóðinn kr. 1.000.000 eða meira væri ekki hægt að falla frá greiðslumati. Þá var tiltekið að meira en helmingi lánsupphæðar yrði varið til greiðslu á skuldum lántaka eða annarra hjá sparisjóðnum. Einnig var útdráttur úr 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga á skjalinu. Staðfesti sóknaraðili með undirritun sinni að hann hefði fengið og kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð.

Þann 15. ágúst 2006 var skjalið „Niðurstaða greiðslumats“ undirritað. Sóknaraðili og B óskuðu eftir að veita veð í fasteign sinni fyrir A á láni að fjárhæð kr. 1.500.000. Tiltekið var að niðurstaða greiðslumats benti til þess að lántakandi gæti ekki efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu. Þá var útdráttur úr 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Staðfesti sóknaraðili að hann hefði fengið og kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð.

Þann 16. ágúst 2006 var skjalið „Yfirlýsing um ráðstöfun andvirðis skuldabréfaláns“ undirritað. Tiltekið var að andvirði láns nr. Þ yrði varið til greiðslu á láni nr. Y að fjárhæð kr. 60.813, yfirdrætti á reikningi X að fjárhæð kr. 714.990 og kreditkorti nr. Z að fjárhæð kr. 154.430. Áætluð upphæð samtals var kr. 930.233. Mismunurinn var lagður inn á reikning A nr. X.

Þann 11. janúar 2013 sendi umboðsmaður skuldara varnaraðila tölvupóst fyrir hönd sóknaraðila og óskaði eftir að sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila nr. Þ yrði skoðuð og rökstudd afstaða tekin til gildis hennar. Varnaraðili kvað ábyrgðina gilda þann 14. janúar 2013.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 8. febrúar 2013.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að fá afhent öll gögn og upplýsingar um skuldir sem voru niðurgreiddar með lánveitingu nr. Þ eða að ábyrgðarskuldbinding hans sé ógild vegna gagnaskorts og að hann fái endurgreiddar fjárhæðir (ásamt vöxtum) sem hann „hafi lagt fyrir að halda láninu í skilum“.

Sóknaraðili bendir á að í gögnum sem fylgi lánveitingu komi skýrt fram að meira en helmingur lánsfjár hafi verið notaður til að greiða aðrar skuldir lántakanda hjá FF. Sóknaraðila hafi aldrei verið gerð grein fyrir skuldum þeim sem greiddar hafi verið né hvaða áhrif þetta hefði á greiðslugetu aðalskuldara. Ekki sé til staðar staðfesting aðalskuldara á niðurstöðu greiðslumats og/eða varnaraðili hafni því að kynna sóknaraðila niðurstöðu þess sem ábyrgðarmanni. Sóknaraðili telur að FF hafi ekki uppfyllt upplýsingaskyldu sína gagnvart honum sem ábyrgðarmanni.

Sóknaraðili telur að varnaraðila beri að veita honum allar upplýsingar um fjárhagslega stöðu aðalskuldara til þess að hann geti metið áhættu sem falist hafi í því að gerast ábyrgðarmaður vegna umræddrar lánveitingar og tekið upplýsta ákvörðun um það. Máli sínu til stuðnings vísar sóknaraðili til úrskurða úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 11/2011, 33/2010, 56/2011 og 64/2011. Einnig bendi sóknaraðili á dóm Hæstaréttar í máli nr. 169/2012.

Sóknaraðili vísar til þess að með framkomu sinni hafi varnaraðili ekki farið eftir ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga og hafi því brotið gegn neytendarétti hans sem varinn sé í 36. gr. laga nr. 7/1936 um sanningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði aðallega vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til b-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Bendir varnaraðili á að sóknaraðili krefjist afhendingar á gögnum og upplýsingum og að slík krafa verði ekki metin til fjár. Í ljósi þess beri að vísa kröfunni frá, sbr. t.d. úrskurð nefndarinnar í máli nr. 12/2012.

Til stuðnings varakröfu sinni vísar varnaraðili til þess að á skjalinu „Yfirlýsing um ráðstöfun skuldabréfaláns“ séu útlistaðar þær skuldbindingar sem hið nýja skuldabréf hafi greitt upp. Annars vegar hafi skuldabréf nr. Y verið greitt upp, en sjálfskuldarábyrgðaraðilar hafi verið sóknaraðili og kona hans. Hins vegar hafi verið greiddar upp skuldbindingar skv. yfirdráttarheimild og kreditkorti en þær skuldbindingar hafi verið tryggðar með tryggingarvixli sem hafi verið útgefinn af sóknaraðila auk þess sem eiginkona hans hafi verið ábekingur. Hafi tryggingarfjárhæð vixilsins numið kr. 800.000.

Varnaraðili telur sér ekki skylt að afhenda frekari gögn vegna uppgreiddra skuldbindinga og vísast því til stuðnings til dóms Hæstaréttar í máli nr. 141/2012. Í því máli hafi verið staðfest að á varnaraðila hvíldi ekki skylda til að geyma undirgögn til stuðnings greiðslumati í 5 ár frá lánveitingu. Af þeirri niðurstöðu megi álykta svo að á varnaraðila hvíli ekki skylda til þess að geyma gögn sem útbúin séu eingöngu vegna áskilnaðar í samkomulaginu í meira en 6 ár frá uppgreiðslu þeirra.

V.

Niðurstaða.

Sóknaraðili krefst þess að fá afhent gögn og upplýsingar um skuldir sem voru niðurgreiddar með lánveitingu nr. Þ eða að ábyrgðarskuldbinding sé ógild vegna gagnaskorts og að hann fái endurgreiddar fjárhæðir (ásamt vöxtum) við að halda láninu í skilum.

Með svari sóknaraðila til nefndarinnar, dags. 11. mars 2013, bárust gögn og upplýsingar um skuldir sem greiddar voru niður með láni nr. Þ. Er því ekki um að ræða ágreining með aðilum um þann hluta málsins er varðar upplýsingar um tryggingarvixil að fjárhæð kr. 800.000 sem tryggði yfirdrátt á reikningi nr. X og kreditkorti nr. Z. Verður sá þáttur málsins sem að þessum gögnum lýtur því felldur niður.

Fyrir liggur að lán nr. Þ var einnig nýtt til greiðslu á skuldabréfi nr. Y. Í 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er fjallað um þau

mál sem nefndin fjallar ekki um. Í b-lið 6. gr. samþykktanna kemur fram að nefndin fjalli ekki um kröfu viðskiptamanns, sem ekki verði metin til fjár. Sakarefni málsins eins og að framan er lýst lýtur að afhendingu gagna í tengslum við útgáfu skuldabréfs nr. Y. Enda þótt sóknaraðili hafi að þessu leyti enga beina fjárkröfu uppi í málinu á hendur varnaraðila verður að líta svo á að þessi krafa hans um afhendingu gagna standi í svo nánu sambandi við hugsanlega fjárkröfu að fjalla megi um hana þrátt fyrir ákvæði b-liðar 6. gr. samþykktanna fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Með dómi Hæstaréttar í máli nr. 141/2012 var því hafnað að á lánveitanda hvíldi sú skylda að geyma undirgögn til stuðnings matinu svo þau mættu vera aðgengileg varnaraðila rúmum fimm árum síðar. Þá er til þess að líta að samkvæmt gögnum málsins var sóknaraðili upplýstur um að umræddu láni væri ætlað að ganga til efnda eldri skuldbindinga lántaka að mestu leyti. Ekki fæst séð að á lánveitanda hafi hvílt skylda til að kynna ábyrgðarmanni umræddar skuldbindingar áður en hann gekkst í ábyrgðina og vísast til framangreinds dóms til frekari staðfestingar á því. Hefur sóknaraðila ekki tekist að sýna fram á það að hann eigi lögvarða hagsmuni eða kröfu á að fá umrædd gögn afhent og verður henni því hafnað.

Sóknaraðili gerir einnig kröfu um að ábyrgðarskuldbinding hans verði ógilt á grundvelli gagnaskorts og að hann fái endurgreiddar fjárhæðir við að halda láninu í skilum. Byggir sóknaraðili kröfuna á því að skortur á áður nefndum upplýsingum leiði til ógildingar ábyrgðarinnar. Samkvæmt 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga er ekki gerð krafa um sundurliðun þeirra lána sem greidd eru upp hjá fjármálafyrirtæki, heldur skal ábyrgðarmaður staðfesta að honum hafi verið kynnt um þær ráðagerðir að verja meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán skuldara hjá fjármálafyrirtæki. Sóknaraðila var kynnt um þær ráðagerðir að verja skyldi meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán skuldara hjá fjármálafyrirtæki. Þá var honum kynnt um neikvæða niðurstöðu greiðslumats A, útgefanda skuldabréfs nr. Þ, og jafnframt staðfesti sóknaraðili að hafa kynnt sér upplýsingabækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð. Af öllu framansögðu verður ekki hjá því komist að hafna kröfu sóknaraðila um að ábyrgðarskuldbinding hans verði ógilt.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila um afhendingu gagna er varðar lánveitingu nr. Þ er hafnað.
Kröfu sóknaraðila um að ábyrgðarskuldbinding hans verði ógilt er hafnað.

Reykjavík, 16. maí 2013.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson
Guðlaug B. Ólafsdóttir